

דברי תורה וחינוך

א סולת פלבוץ

תולדות | הרב אברהם בורודיאנסקי ראש ישיבת ברקאי

בס"ד

המסעדה של עשו - החינוך של יצחק

"הילד שלי לא מתחבר ללמידה עיונית" "הבת שלי פרפקציוניסטית" "בעלי לא ממצה את עצמו" "אשתי מרגישה אבודה בעבודה שלה" אלו הם אבחונים שיש בכוחם לשנות חיים מקצה לקצה, אם רק נשכיל לדעת מה לעשות בעקבות התובנות הללו.

הגמרא אומרת: "אין אדם לומד תורה אלא ממקום שלבו חפץ" מסביר רש"י: "לא ישנה לו רבו אלא מסכת שהוא מבקש הימנו שאם ישנה לו מסכת אחרת אין מתקיימת לפי שלבו על תאותו", רש"י נותן סימן של מימוש עצמי- "שתאוותו מתקיימת!"

כשנער מגיע לגיל שניתן לזהות את אישיותו, עלינו להתבונן היטב מה טוב לו, ומה יגרום לו להגיע למימוש עצמי מקסימאלי, ככל שנעלים עין מהצורך האינדיבידואלי של הנער, אל מול הרצון הפנימי למקם אותו במקום של כבוד (מדומה) של המשפחה/קהילה / מגזר, חטאנו בנפשו ומעלנו בתפקדנו.

בעל חובת הלבבות רואה בנטיית הלב ואופי האדם רמז שמימי על סוג העבודה המתאימה לאותו אדם להשתדל בפרנסתו, לכל אדם טבע שונה וסגנון שונה, לא ניתן למסגר אותו במסגרת אוניברסלית מכל סיבה שתהיה ולחייבו ללכת בדרך של ה... ולא בדרך שלו, המתאימה לו! עלינו לאבחן את יכולותיו ונטיותיו של הנער ולכוון אותו לממש את הפוטנציאל הגלום בו.

יצחק אבינו מזהה בעשו את נטיית הציד- של שפיכות דמים, הוא לא מנדה אותו ולא יושב עליו שבעה, הוא מקרב אותו ומנתב אותו אל יכולתיו שלו- ובתוך מלאכת הציד לכיוון חיובי, תפתח מסעדה מהדרין מציע לו יצחק, כזו שאני אוהב, אני יודע מה אני אוהב, אבל כשרה למהדרין, בדרך הזו יצחק לא מנסה לשנות את טבעו של עשו, אדרבא הוא ממנף אותו למה שליבו של עשו חפץ, למימוש התאוה שלו בדרך הנכונה והכשרה..

וכך כותב הרש"ר הירש פרק כז פסוק ב':

"יצחק רצה לברך את עשו ברוח ייעודו של עתיד, כדרך שהוא קיווה, שנטיותיו עתידות להיות לברכה למטרות נעלות, כן ביקש לראותו בשעת הברכה. יש להעלות את מלאכת הציד האכזרית, ולעשותה כלי שרת למטרה אנושית נעלה. ואכן נראה, שלא היה עשו רגיל אצל הציד, כדי להביא תבשיל מבריא לאביו הזקן והחלוש. נפשו חשקה בציד, בדם המהביל, בהתגברות על כוח החיה. אך לא היה זה ממידותיו של עשו לצוד ציד עבור חולה שנחלש, למען יסעד בו הלה את לבו. "שא נא כליך, וצודה לי ציד, ועשה לי מטעמים" - אתה עצמך, השתמש הפעם בכלי אומנותך, כדי לעשות חסד עם אדם, כדי לסעוד את לבבו של זקן; תחוש גם אתה בסיפוק הבא לו לאדם, בשעה שהוא מהנה את זולתו. משום כך, בברכה שהוא נותן למי שנדמה לו כעשו, הוא מכוון אותו ממלאכת הציד אל "השדה אשר ברכו ה'", אל החקלאות, אל שמירת העושר של חיי האומה היהודית"

שבת שלום